

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 50. ANULU XIV.

Telegrafulu ese 'de done ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru cealalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu, in 26 Iuniu (8 Iuliu) 1866.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Iuniu se gata abonamentulu acelu DD. prenumeranti ai „Telegrafulu Romanu“, cari abonasera pe jumetatea de anu Ianuariu—Iuniu, seu pe patrariulu alu doilea Aprile—Iuniu. Editor'a invita la abonamentu nou pe a dou'a jumetate de anu, adeca pe semestrulu Iuliu—Decembre 1866.

Pretiulu abonamentulu pe o jumetate de anu e :

Pentru Sabiiu 3 f. 50 xr.; pentru districte si provinciele monarchiei austriace 4 f.; pentru Principatele romane unite si strinatate 6 f.— Pe unu patrariu de anu 1 f. 75 xr., 2 f., si 3 f. v. a.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni ani se tramite francate, adresandu-le de adreptulu la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiiu.

ad 24,241.—1866.

Proclamatune

spre priimirea de ostasi bolnavi si vulnerati din armat'a c. r. in ingrigire privata.

Din preinaltulu manifestu emis in 17 Iuniu 1866 prin Majestatea Sea c. r. apostolica, a vediutu si poporul Transilvaniei neincungiurabilitatea resbelulu celui mai crudelu care deja s'a si inceputu, precum si recunoscerea pregratiosa a intentiunilor nobile de sacrificii, pe care ale aduce se grabesce intrég'a populatiune din tota monarchi'a, spre usurarea reului si ajutorirea bravei armate la acoperirea cerintieloru ei.

Tractarea regulata plina de iubire fatia cu soldatii bolnavi si raniti, fiindu un'a din cele mai d'antai cerintie ale armatei, cere in gradulu celu mai mare atentiunea regimulu si cea mai latita voia la aducerea de sacrificii din partea populatiunei.

Regimulu a facutu prin ministeriulu c. r. resbelu cele mai mari pregatiri ca sa se stabiliseze ospitaléle militari de lipsa pentru câmpu si sa se largesca cele ce au fostu in tempulu de pace, si a mijlocitu ca sa se transportedie in continuu si fara intrerumpere delanga câmpulu bataliei ostasi raniti si bolnavi din armat'a c. r. si in regiuni mai departate.

Totusi acést'a ingrigire precauta nu ne asigura din destulu ca aru fi de ajunsu cerintieloru intetite prin eventualitatile viitoare, deca cugetamu la cele doue armate mobilisate mari si la dimensiunile cele mari, care le pote lua resbelulu in nordu si sudu deja inceputu — precandu totu asiá jace in interesulu populatiunei ca si in celu alu administratiunei de statu, ca spre scopulu impedecarei devastatiunilor escate prin bóle si epidemii care ca unu resultatu alu eventualitatiloru de resbelu, cu multu mai tare intrecu, dupa dovada istoriei resbeloru mai de multu — numerulu si insemnatarea perderiloru suferite inaintea inimicului sa se ajutoredie administratiunea armatei cu tote acele mijloce, care suntu de lipsa dupa esperiintiele facute in acést'a privintia, atatu spre binele armatei, catu si spre scutirea populatiunei contra latirei bóleloru epidemice, care deca s'aru gramadi unu numeru de militari morbosi premare, pre usioru potu causá ingrigiri.

Acestu resultatu se pote ajunge numai prin cea mai curenda departare a soldatiloru morbosi si raniti dela câmpulu bataliei, si prin o astufeliu de repartiare potrivita, subventionare si nutrire, deca voru fi gat'a deosebitelo comunitati, corporatiuni, asociatiuni, institutiuni si alti privati ai tieriei, considerandu periculele cele mari cari in lips'a mijloceloru de ajunsu lesne se potu nasce — a radica acomoda si sustine comoditati pentru morbosi, seu a primi in propri'a loru ingrijire unulu, seu mai multi soldati morbosi seu raniti, seu se voru obligá dupa putinti'a mijloceloru la gratificarea medicamenteloru seu la efeptuirea ajutoriului medicalu.

Legaturile intime care de tote partile lega pe locuitorii acéstei tieri cu aparatori patriei in a caroru sire se afla atati'a fii eroi ai ei contedia cu tota confidinti'a la unu ajutoriu din respoteri.

Deci se recomanda tuturor locuitoriloru acéstei tieri, ca cu cea mai mare caldura sa se participedie in unu numeru catu se

pote de mare la acést'a intreprimere, prin care, considerandu acéstea impregiurare, ca administratiunea militare va purta cea mai mare grija, ca dupa potintia sa se considere la repartirea si tramiterea bolnaviloru si ranitoru, relatiunile personali a loru, fatia cu rudeniele loru — cu deosebire sa se pote efeptui prin cei mai deaprobe scumpi ai loru afinarea suferintieloru loru.

Guvernulu regescu speredia in aceea asteptare, cumca populatiunea acéstei tieri nu va lasa nefolosita acést'a ocaziune de mare necesitate, spre a efeptui la binele armatei c. r. precum si la apurarea poporulu, si a rectificá din nou in unu modu catu se pote mai splendidu eroitatea cea basata pe trecutu.

Tote contribuirile si sacrificiele de felulu acést'a, se voru publicá deobsece si se voru aduce si la cunoscinti'a preinalta.

Dela guvernulu regescu alu tieriei.

Clusiu in 27 Iuniu 1866.

Crenneville.

Onoratele redactiuni a foiloru romane suntu rugate cu onore a da in respectivele sele diurnale urmatoarei provocatiuni :

Catra P. T. D. D. membrii ai Asociatiunei transilvane romane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu !

Dupa ce adunarea generala a Asociatiunei transilvane romane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, tinuta la Abrudn in 28 si 29 Augustu 1865 a determinatu ca Adunarea acoleiasi Asociatiuni pentru anulu curente sa se tina in Alb'a-Iuli'a (Carlsburg) la 27, 28, si 29 Augustu (c. n. R.) a. c., subscrisulu comitetu alesu si constituitu are onore de a provoca prin acést'a pre toti P. T. D. D. membrii ai prelaudatei Asociatiuni, ca doritorii si volitorii de a participá la Adunarea generale din acestu anu a Asociatiunei sa binevoiesca a se adresá prin scrisori francate post restant catra subsemnatulu comitetu multa puna in 8 Augustu (27 Iuliu) 1866 ca sa fia pus in stare de a se putea ingrigi de tempuriu pentru cuvenit'a primire si incuartaire a P. T. D. D. membrii incóce venitori.

Alb'a-Iuli'a 3 Iuliu 1866.

Comitetulu pentru bun'a primire din Alb'a-Iuli'a Augustu de Papp m. p.

Presiedinte.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 25 Iuniu.

Evenemintele se urmeza acum pe neasteptate. Mai la vale are publiculu nostru depesiele despre resbelulu dela media nopte a imperiului. Aici damu alte depesie publicate eri in „Htzg“:

Vienn'a 5 Iuliu. „Wiener Abendpost“ spune :

Deja dinainte de batalia din 3 a. c. s'a recercatu imperatulu francesiloru din partea regimulu austriacu pentru mijlocirea unui armistitiu intre Austri'a si Itali'a, pentru ca prin acést'a sa se faca possibila impreunarea trupeloru austriace din Itali'a cu armat'a de nordu. Imperatulu francesiloru a mersu si mai departe cu buavointi'a sea de a corespunde dorintiei regimulu austriacu in nisuinti'a, de a vedé in Europ'a pacea restituita, fara de a fi fostu recercatu in privinti'a acést'a din pareu Austriei directu seu indirectu, oferindu servitiile sele cele bune pentru mijlocirea unui armistitiu si intre Auctri'a si Prussi'a. Oferirea cea loiala a imperatulu fu primita din partea Austriei.

Parisu 5 Iuliu. Monitoriulu de astadi spune : Unu evenimentu momentuosu s'a ivitu astadi. Imperatulu Austriei preda Veneti'a, dupa ce s'a pastratu onorea armeloru in Itali'a, imperatulu francesiloru si primesce mijlocirea acéstei'a pentru restatorirea pácei. Napoleonu s'a grabitu a corespunde acéstei provocari si indata s'a adresatu catra regii Prussiei si Italiei pentru mijlocirea unui armestitiu.

Altu tel. de adi : Vienn'a 6 Iuliu (oficialu) LMC. Gablenz este tramis in cortelulu generalu alu prussianiloru pentru incheiarea unui armistitiu de siese septem ani.—

Din Parisu se scrie dela 1 Iuliu, ca contele Walewski

au inchis sedițiile corpului legislativ cu o cuventare, în carea dice: Ne vomu desparti spre a duce de nou în despartiminte (departements, districte) espressionea încrederii nôstre în întielepiciunea conducatoriului destinilor Franciei. Permetetimi sa-mi esprimu siguritatea mea, ca noi în anul viitoriu ne vomu adunã avendu consunantia deplina de idei și intentiuni, fiindu ga'ta totodata a dá Imperatului și țierei chizassii nôue de supunerea și patriotismulu nostru. —

„Patrie“ deminte scirile despre armarea și pregatirile de marina la Toulon. De alta parte scrie aceeași fôia, ca tramisii Romaniiei, Costaforu și Boerescu, avura onôrea a fi primiti în audientia de Imperatulu.

Constitutiunelulu dela 3 Iuliu scrie: Franci'a nu au avutu motive de a se aneșã la pasiunile ce vrâu resbelulu. Imperatulu nu au cautatu resbelulu, elu nu primesce nici ans'a unui resbelu pentru Franci'a, dara elu nu va lasã, ca invingatoriulu sa-si ascrie folóse, cari aru fi potrivite de a schimbã starea Europei, pentruca acele (folóse) aru aduce nelinisciri nôue. Se aru cere motive ponderóse pentru cá imperatulu sa fia induplecatu de a întreveni; ori care inșã aru fi invingatoriulu, acela va invetiã destulu din resbelu, pentru cá sa se téma, ca prin provocarea drepțelor susceptibilitãți ale Franciei sa espune la o lupta (cu acést'a).

Correspondențiele Monitoriului de sér'a sosite din Prussi'a constatéza, ca prussianii au de a multamí cea mai mare parte a invingerilor lor, puscilor ce se încarca pre din apoi. Bravur'a soldatilor austriaci este recunoscuta chiaru și de rapórtete oficiale prussiane și cu deosebire bravur'a oficierilor. Und es'a pututu apropiã trupele la lupta cu arma blanca (peptu la peptu) acolo au remasu totdeun'a austriacii invingetori. Si cavaleri'a cea escelenta austriacanu putea sa-si desvólte virtutea sa, pentruca cea prussiana o primea totdeun'a cu carabinele (zundnadel) ei din departare. —

Din B r u s s e l a suntu sciri inșã dela 29 Iuliu, dupa care contele Mulinen duce la Parisu o nota din partea Austriei, privitóre la cestiunea italiana, carea esprima speranti'a de o întielegere în privinti'a Italiei.

L o n d o n. Ministeriulu lui Derby dupa multa truda totusi e gata. Elu însusi e ministr. primariu, Disraeli tesaurariu, Peel resboiu, Stanley esterne, Valpole interne, Carnavon coloniile, Parkington marina, Northote comerțu, Granborne India, Chelmsford cancelariu. —

Din S p a n i ' a aflâmu ca esecutiunile pedepsei de mórte ce erau sa mai urmedie s'au sistatu. La acésta sistare au contribuitu reprezentantii Franciei, Angliei și statelor unite nordamericane, cari au întreventu la regimulu spaniolu și au cerutu sistarea omorurilor, apelandu la umanitate.

Din C o n s t a n t i n o p o l e se spune, ca referințiele între Pórta și Petersburg suntu cá nici odata de bune. Marele veziru Fuadu, carele este depusu, nu erã bine vedutu la St. Petersburg, și indata dupa ce se departã acést'a din postulu seu, și Gorcia-cofu și gen. Ignatievu tramisulu Russei la pórta, capatara ordinulu celu mai înaltu alu imperatiei sultanului.

Din S e r b i ' a suntu sciri private, cari spunu, ca regimulu serbescu tocm'a a primitu 20,000 pusi preste Baziasiu=Smederevo, mai departe ca a tocmitu alte 20,000 în Vienn'a și alte 20,000 au sa se sosésca preste Dubravica.

Despre R o m a n i ' a aflâmu sciri de totu diverse. Pre candu afirma mem. dipl. ca turcii nu voru ocupã Romani'a, pre atunci altele spunu, ca lui Ion Ghic'a nu i-aru fi succésu de a câstigã recunóscerea pentru principele Carolu. Întãrdierea intrãrei turcilor e de a se ascrie mai multu nevoiei de bani. Dlu Ignatiev tramisulu rúescu la pórta otomana este stãruitorulu celu caldurosu, carele recomanda neintreruptu intrarea turcilor în Romani'a. Omer pasi'a sa și fia la Rusciucu și are sa se punã câtu mai în graba în fruntea a 30,000 de soldati bine echipati.

Nu sciu a câteva óra cetimu acum cá de siguru, ca turcii intra în Romani'a și ca cestiunea acést'a de interventiuone este deja regulata între pórta și cabinetulu de St. Petersburg.

Principele Carolu au fostu de au cercetatú Tergovistea. „Tr. Carp.“ afirma ca Domnitoriulu a fostu fôrte multamitu de cele aflate acolo și ca totu acolo vrea sa asiedie și fundari'a și arsenalulu. „Vechi'a capitala a Romaniiei se va fortificã a trei'a óra.“ —

Din câmpulu resbelului.

L a m é d i a n ó p t e. Hrm Ztg. dela 5 Iuliu aduce urmãtorele telegrame:

I. Vienn'a 4 Iuliu. Eri a fostu o batalia între Iosefstadt și Königgrätz, carea au duratu pâna la 2 óre dupa amédi și erã în favórea nôstra. Mai tardiu ne precumpani inimiculu și furãmu respinsi. Cortelulu generalu în Swiniarek pe drumulu câtra Hohenmauth. L. d. MC. Degenfeld este denumitu comandante alu sianțivilor dela Florisdorfu (lânga Vienn'a Red.). Regele Sassoniiei au sositu aici.

II. Unu telegramu alu FZM. Benedek câtra Majestatea Sea suna:

Hohenmauth 4 Iuliu 1866 3 óre dimineti'a. Dupa o lupta

brilanta mai îndelunga de 5 óre a armatei întregi și a Sassoniiloru în pusetiunea cea parte sianțivita dela Königgrätz cu centrulu în Lippa, i succese inimicului, fãra de a fi observatu de noi, sa se posteze în Chlum. Tempu ploiosu tînu fumulu de pulvere pre pamentu, asiã încãtu ori ce prospectu siguru erã cu neputintia. Favoritu de asta împregiurare, contrariului i succese a înaintã pâna la Chlum unde erã pusetiunea nôstra. Atacati de acolo în cósťe și în spãte cu impetnositate, trupele cele mai de aprópe se clatinara și prelânga tóte încordãrile, nu se potù împedecã retragearea. Acést'a urmã mai antãiu incetu, se iutiã inșã în acea mesura în carea imbuldiã inimiculu, pâna candu se retrase totulu preste podurile resbelice ale Elbei, precum și pâna la Pardubitz. Perderea nu se pôte sci inșã, de buna séma însemnata.

III. Vienn'a 4 Iuliu. Dupa sciri sigure generali Clam-Gallas, Henikstein și Krismanic suntu dati în judecat'a de resbelu.

Se vorbesce despre negociãri cu Franci'a pentru predarea Venetiei.

Mensdorf calatoresce astadi în cortelulu armatei de nordu.

IV. Vienn'a 4 Iuliu. Lui Benedek i s'a luatú comand'a armatei, generalulu de cavaleria, Clam Gallas, șiefulu de statulu majoru alu armatei de nordu Henikstein și generalulu Krismanic se chiamu la Vienn'a înaintea unui tribunulu de resbelu. Mensdorf petrecutu de adjutantulu de aripa Fejérvári s'a dusu la cortelulu generalu alu armatei, sa caute de starea armatei și sa refereze în privinti'a acést'a. Se vorbesce, ca Napoleonu aru fi făcutu propunerea: Austri'a sa tîna Boemi'a, da pentru acést'a Veneti'a. Prussi'a tîne Schleswg-Holstein. Puterile beligerante nu potù prentinde despágubire.

Diet'a Ungariiei despre afacerile comune.

Parerea subcomitetului comissiuiei de șieședeci și șiepte.

1. Legatur'a ce esista dupa lege de o parte între țierele coróniei ungueresci, eara de alta parte între celelalte țieri și provincie ale Majestetei Sele, se baséza pre sanctiuonea pragmatica.

2. Acestu tratatu fundamentalu solenu, satorindu dreptulu de successiune la tronul a liniei femeesci din cas'a habsburgica, a dechiaratu totu-odata, ca acele țieri și provincie cari întru întielesulu stabilitii ordinei de successiune stau sub unu domnitoriulu comunu, trebuiescu posediate la olalta nedeparțitu și nedesbinatu. În urm'a acestui principiulu dechiaratu apriatu, securitatea comunã, aপরera și sustinerea acesteia cu puteri împreunate, e astfelu de îndetorire comunã și reciproca, carea se deriva deadreptulu din sanctiuonea pragmatica.

3. Dar pre lângã acésta îndetorire stabilitã, sanctiuonea pragmatica a legatu apriatu și acea condițiune, ca nedependinti'a constituțiunale a Ungariiei, privitóre la dreptulu publicu și la administratiunea interna, sa se susține nevatamata.

4. Deci aceste dóne principiile fundamentali trebuie sa le luâmu de o potriva în consideratiune la otãrirea acelor relatiuni, cari pre Ungari'a o intereséza în comunu cu celelalte țieri ce stau sub domni'a domnitoriului comunu. Și precum de o parte Ungari'a în trecut, asiã și în venitoriu, pururea va fi ga'ta a implini tóte acele, ce conformu sanctiuonei pragmatice se receru neaperatu la aপরera și sustinerea cu puteri împreunate a securitatei comune: asiã de alta parte nu pôte primí asupra si atari deoblegãri, ce pretecu acestu scopu, și spre ajungerea lui nu suntu neaperatu necesarie.

5. Înainte de ast'a, încãtu privesce pe Ungari'a, despre tóte câte se referescu la numitele relatiuni a dispusu diet'a ungueresca în contielegere comunã cu regele unguerescu, cá Domnitoriulu absolutu alu celorlalte țieri de sub domni'a Sea, a dispusu cu putere absoluta despre interesele și afacerile acelor țieri. — Dar acum'a întru întielesulu préinãltulu cuventu de tronul, situatiunea s'a schimbatu esentialminte prin acea, ca Majestatea Sea „a indiestratu cu drepturi constituțiunali și celelalte țieri ale sale“, deci acele de acum nu le mai pôte representã cu putere absoluta, și nu pôte delaturã influinti'a lor constituțiunala.

6. Aceste puncte de vedere subcomitetulu le-a consideratu de cinosura, candu amesuratu insarcinãrei sele arata principiile fundamentali, care dupa parerea se servescu la hotãrirea relatiunilor comune; și conformu acestor principiile compune planulu proiectulu ce ea se gãti. Dreptaceea punctulu seu de manecare în asta privintiã e sanctiuonea pragmatica, pre care atãtu Maj. Sea în pré înãltulu cuventu de tronul; câtu și diet'a în mai multe adrese ale sele, o aretara cá punctu de manecare recunoscutu de comunu.

7. Dupa sanctiuonea pragmatica domnitoriulu e comunu, încãtu și corón'a Ungariiei competiesce aceluiași domnitoriulu care domnesce și asupra celorlalte țieri; dar acést'a nu cere cá cheltuelile tinerei curtei domnitoriului sa fia de lipsa ale hotãri în comunu. Scopulu aretatu în sanctiuonea pragmatica nu pretinde astfelu de stabilire comunã, eara nedependinției constituțiunale a Ungariiei și înãltei autoritãți a regelui unguerescu cu multu convine mai bine, cá diet'a ungueresca, la propunerea ministeriului respundetoriu un-

ungurescu, sa voteze desclinitu cheltuietele tinerei curtei regelui unguurescu. Prin acest'a, nu se cauzeza, nici dauna nici vatamare de dreptu celor'a lalte tieri ale Maj. Sele. Deci votarea si raspunderea cheltue.iloru tinerei curtei nu le putemu considera de afacere comuna.

8. Unu mijlocu pentru aperearea comuna si impreunata ce se deriva din sanctiunea pragmatica, e conducerea corespunziatoare a afaceriloru esterne. Acesta conducere corespunziatoare pretinde comunitate pentru acele afaceri esterne, cari privescu toate tierile ce stau sub domnia Maj. Sele. Deci aceste afaceri esterne si noi le consideramu de comune, si la cheltuietele acestor'a ce se voru stabili in comuna, suntenu gat'a a contribui in proportiunea ce se va stabili in modulu cercuscrisu in punctele 20, 21, 22, 23 si 24 ce urmeza mai josu.

9. Alu doilea mijlocu de aperearea comuna e armata si dispusetiunile ce se referescu la ea, cu unu cuventu afacerea de resbelu.

10. Considerandu toate ce le diseram mai susu desclinitu in punctulu alu 5, cugetamu cumca pentru comunitatea afacerei de resbelu trebuiescu statorite urmatoarele, ca si principie.

11. Sustinendu-se nevatemate drepturile constitutionalu de domnitoriu ale Maj. Sele in sfera afacerei de resbelu, toate cate se referescu la conducerea comuna si organizarea interna a militiei unguurescu, se recunosee cumca se tinu de dispusetiuni comune.

12. Dar intregirea periodica a armatei unguurescu si dreptulu de a vota recruti, statorirea conditiuniloru votarei si a timpulu de servitiu, precum si dispusetiunile ce se referescu la asediarea militiei si la alimentarea ei, tier'a si le reserva sie-si pre bazea legiloru nostre de pana acum, atatu in sfera legislativa catu si in cea de administratiune.

13. Tier'a dechiarata mai departe, cumca regularea seu transformarea sistemii de aperearea cu privire la Ungaria se pote intempla pururea numai cu convoirea legelatiunii unguurescu.

14. Despre relatiunile, drepturile si datoritiile civili ale singurateciloru membri din militi'a unguurescu, cari nu se referescu la servitiulu militariu, despre acele va dispune legelatiunea unguurescu si respective guvernulu unguurescu.

15. Cheltuietele toate ale afacerei de resbelu suntu comune astfelu cumca proportiunea in care Ungaria va contribui la aceste cheltuiete se va stabili cu contielegere comuna, prin invoire reciproca dupa consultarea prelabile cercuscrisa in punct. 20, 21, 22, 23 si 24.

16. In cheltuietele comune de resbelu nu se voru socoti si acele cheltuiete ce tierile Maj. Sele cari se tinu de confederatiunea nemtiésca suntu detore a le purta ca membrii ai confederatiunii.

17. Afacerea finantiaru dorimu a o considera de afacere comuna intr'atata incatu voru fi comune acele cheltuieli, ce se voru face cu cause recunoscute mai susu de comune. Acest'a o aplicamu astfelu, ca cheltuietele toate ce se receru la numitele obiecte sa se hotarésca in comuna, in modulu ce se va areta mai josu in paragrafi ce vorbescu de manipulatiune: dar despre aruncarea si incassarea sumei ce cade pre Ungaria din aceste cheltuietele dupa proportiunea prescisa in punctele 20, 21, 22, 23 si 24, si despre raspunderea acestei sume la locul respectivu, va dispune adunarea Ungariei si ministeriulu ei respunzitoriu, in modulu statoritu de punctele de mai la vale referite la manipulatiune.

18. Ori ce alte cheltuieli de statu ale Ungariei le va hotari diet'a pe cale constitutionalu la propunerea ministeriulu respunzitoriu unguurescu; acele, precum si veri ce alte dari ministeriulu unguurescu le incaseza si manipuleza, sub responsabilitatea propria cu eschiderea deplina a veri ce influentia straina.

19. Dar ce se atinge de contributiunile indirecte: dupa ce in casulu deca amendoune partile acum'a seu in venitoriu aru afla cu scopu ca intre singuratecele tieri sa nu se infintieze linie de vama seu de oprire, s'aru pute intempla: ca prin decisiunile unei parti sa se nemicésca venitele de felulu acest'a ale celei-lalte parti: deci diet'a unguurescu e gat'a, ca prin invoiele comune se voru lega din candu in candu cu cealalta parte, sa statorésca astfelu de principie, cari sa previna acesta casualitate. (Va urmá.)

Protocolulu XX.

In anul 1866 21 Maiu/2 Iuniu se tinu sedinti'a directorale a Asociatiunii nationale de Aradu sub presiedinti'a Dlui Ioann Bereanu presied. inter. in fiinti'a de fatia a Dloru membri directionali: Dr. Atanasiu Siandoru, Emanuilu Misiciu, Lazaru Ionescu, Ioann Goldisiu, mai tardu Mironu Romanu; notariu Dionisiu Pascuti.

(Capetu din nr. trecut.)

171. Reporturii dlui Moise Boctianu colectante in Curticiu ddtulu 10 Maiu a. c. cumca dela membri Asoc. au incasatu 130 f. si au administratu 127 avendu inca de administratu 3 f. v. a. si cumca lui Ioann Nutiu invetiatoriu iau pusu terminu spre solvirea restantiei ca membru alu Asociatiunii.

S'au luat spre sciintia.

172. S'au cetitu reportulu dlui economu alu Asoc. Emanuilu Misiciu ddtulu 7/19 Maiu 1866. prin care arata, cumca Ioann Moldovanu fostulu cursoru alu Asociatiunii nevoindu a primi mai departe cursoratulu pe langa plat'a defipta acum, au primitu dela 1 Maiu a. c. pre Nicolau Avramu preparandu in anul 11.

Determinatu. Se ia spre sciintia si Nicolau Avramu e primitu de cursorulu directiunii Asociatiunii.

173. Se ceti reportulu dlui Iosifu Belesiu Colectante in Simandu dtulu 4 Maiu a. c. cu care incunoscintieza cumca d. Iosifu Susanu pretoru, fostu membru alu Asociatiunii a reposatu, in sa oblegamintele sale anuale le-au solvitu; Dumitru Dunc'a oficialu, s'au dusu din partile acele.

Determinatu. Se ia spre sciinta si va fi de insemnatu in protocolulu capitalu.

D. Lazaru Ionescu avocatulu Asoc. reporta cumca: cas'a asasinatulu Iov'a Cristiciu odinióra proprietariu in Siria, o au datu in arenda pe unu annu, si adeva dela 1 Iuniu 1866 pana in 30 Aprile 1867. pentru 200 fl. v. a. unui evreu anume, Werner Lipot si au primitu dela densulu 50 fl. rat'a obvenitoare pe 1/4 de annu inainte.

Determinatu: Se ia spre sciintia.

174. Totu dsa avocatulu Asoc. cere imputerire ca semenaturele reposatulu, precum grauulu, orsulu si legumele din gradina sa le pota vinde in folosulu Asociat. nepotendu-le acele administrã Asoc. fara de daunarea sea.

Determinatu. Domnulu advocatu Lazaru Ionescu este imputeritu a vinde tote semenaturele si legumele reposatulu Iov'a Cresticiu in folosulu Asociatiunii.

175. De orece testamentulu reposatulu d. Iov'a Cresticiu suna cumca: tota averea lui sa se venda, datoriele si testatele sa se solvésca, si totu ce va remane sa fia in folosulu fondulu Asociatiunii; Dlu. Lazaru Ionescu ca advocatul Asociat. si curatulu masei propune, ca intielesulu testamentulu sa fia executatu din partea directiunii cu atatu mai vertosu, ca fara de daunarea evidentu a Asoc., averea aceea nu va fi in stare a o administrã; vase destule pentru culesulu viiloru si punerea vinulu nu suntu, acele aru trebui cumperate de acum ce aru casuna spese multe Asoc.; cas'a, de-si este in stare buna acum'a si asecurata in contra focului, va ave lipsa de reparatiuni, fruptulu viei acum frumosu, dar espusu multoru pericole pana la tempulu culesulu, precum si multoru ingrigiri ce Asociatiunea nu le pote suportã scl. Obiectulu acest'a, de-si propunerea in principiu au fostu primitu generalmente au datu ocaziune spre desbateru mai indelangatu incatu pentru competintia intre directiunea Asociatiunii si adunarea generala: in urma:

Determinatu: Propunerea cu pluralitatea voturiloru e primita; Domnulu advocatu Lazaru Ionescu, din partea directiunii asociatiunii ecte incredintiata a serie in publicu promulgarea cumca: tota averea nemiscatoare si adeva lasamentulu reposatulu d. Iov'a Cresticiu, ore candu locutoriu si Proprietariu in Siria, in care au lasatu de crede universalu asociatiunea nationalu de Aradu, intrunita pentru promovirea culturai poporulu romanu — este de vendutu, punendu-si conditiunile cele mai favoritoare in folosulu asociatiunii crede. — D. Mironu Romanu din cauza, ca in obiectulu acest'a tine de competente adunarea generalu a asociatiunii, si-au datu votu separatu alaturatu in scrisu la protocolu.

176. Precumu se scie, adunarea generalu a asociatiunii trebuia sa fia tinuta in 1 Maiu a. c. directiunea asociatiunii in sedinti'a tinuta in 2/11 nr. pr. 249 din cauzele aduse acolo, au determinatu de a nu se pote tine in tempulu acel'a, enunciandu, cumca: terminulu se va defige de alta data. — De-si cauzele acele nici acumu nu suntu delaturate, dar de ore ce capetulu loru nu se pote prevedé, ca nu cum-va in privinti'a acest'a sa ne intardiamu de totu, s'au facutu propunerea de a a se determinã acumu tempulu tinerei adunarei generalu. Obiectulu acest'a, incatu pentru tempu, au datu ocaziune spre desbateru mai indelangatu, si in urma s'au:

Determinatu: Cu pluralitate de voturi tempulu adunarei generalu a asociatiunii nationale pentru cultura poporulu romanu e defipta pe 20 Iuniu (2 Iuliu) 1866 ce este de a fi publicatu in „Concordia“ neasteptandu-se autenticarea protocolulu. —

D. Lazaru Ionescu, din cauza ca tempulu determinatu nu-lu tine acomodu din punctulu de vedere nationalu alu asociatiunii, si-a datu votulu separatu alaturatu in scrisu la protocolu.

Mironu Romanu

Dionisiu Pascuti.

pres. subs.

notar. direct.

„Conc.“

Sabiu 24 Iuniu. Astadi amu fostu martori unei serbatori militaria celebrata in biseric'a gr. or. din suburbiulu Iosefinu. Celebrarea Stei liturgii o seversã Pré. on. Par. Prot. Ioann Pannovicu dimpreuna cu onor. Par. Capelanu de oste dela regimentulu c. r. de margine nr. 14. Sta Liturgia o ceti in limba serbescu on. Par. Capelanu de oste iara cantarile liturgice se executara iara in limb'a serbescu de corulu compusu din militarii suslaudatulu regimentu.

Sub decursulu liturghiei se rostî si o predica de câtra susu mentiunatul Capelanu.

Impregiurarea cea placuta ce ni au facutu acést'a serbare este spiritulu celu plinn de pietate, manifestatu atâtu in cântările corului, câtu si in tinut'a pișiloru asistenti la stalu servitiu Ddieescu.

Principatele române unite.

Din Bucuresci se telegraféza in tóte pârtile lumei, ca se punu in scena fapte infiorátore in Romani'a in contr'a jidaniloru. Dupa cele ce aflâmu in dînuarele de dincolo s'a si intemplatu in Bucuresci o atare scena, carea insa a fostu indreptata numai asupr'a sinagogei dar nu si asupr'a indiviziloru, precum se facea mai astaiarna cu jidani in tiér'a nemtiésca.

Trompet'a Carpatiloru scrie fórté energicu in asta privintia si arunca cu dreptu cuventu tóta vin'a escesului ce a erumplu asupr'a guvernului, si majoritátiei adunárei, care nu a grabitu a dá ascultare vocii poporului si a scóte mai in graba articululu celu fatalu din constitutiune, si in fine chiaru si mesur'a prin care cautá guvernulu a finisci pre poporu e gresita ceea ce se póte vedé din testulu publicatiunei guberniali chiaru.

Eata destulu din acésta publicatiune :

„Spre a curmá tóte intrigele si uneltirile inamiciloru tiei, guvernulu face cunoscutu ca inca din siedinti'a adunárei dela 15 ale acéstei'a, a declaratú oficiale, ca nici odata nu va primí sa se jicnéscu nu numai drepturile, dara nici chiaru interesele Romániloru in favóra strainiloru in genere si in parte a Israelitloru.

„In siedinti'a de astadi asemenea, guvernulu si majoritatea adunárei, au dechiaratu din nou ca a retrasu articululu din constitutiune privitoriu la Israeliti care in spiritele unor'a provocase ore care ingrijire.“

„Tr. Carp.“

Aici iara intréba „Tromp. Carp.“ cu dreptu cuventu, cari suntu inimizii tiei, dóra románi 4000 din Bucuresci, séu cei 10 mii de preste Milcovu.

Câtu pentru scrupulile umanitari ale guvernului si o parte a adunárei dice „Trompet'a Carp.“ ca sa caute a nu fi mai umanitari cá Boemenii, Moravienii, si Silesianii nici, cá Munichenti din capital'a artei, sciintiei si civilisatiunei germane, nici cá Würzburgesii si locuitorii famosului Nürnberg, orasie din mijloculu civilisatiunei germane cari s'a curátitu de „lepr'a ce distruge societatea omenésca“; cu tóte aceste insa Trompet'a regretéza si deplânge si escesulu ce s'a intemplatú si speréza, ca in Romani'a nu va veni lucrulu cu jidani acolo, unde au venitú in luminat'a Germania. Totu ce postesce Tromp. este cá guvernulu, corpurile legiuitóre si corpurile municipale aru trebú sa faca urmatórele :

Guvernulu, in nici intr'unu ungiu alu tiei, sub nici unu pretestu cu nici o conditione, sa nu admita pe Evreu a concourá la întreprinderi publice : in ori ce întreprindere de natur'a acést' s'aru dovedi ca unu evreu este asociatu cu unu crestinu, evreulu sa nu póta intentá procesu contr'a acésti'a pentru tovarasia scl.; sa oprésca cu deseversire intrarea jidaniloru in tiéra, fâra mijlóce de traiu; sa infintieze indata comisiunea pentru cercetarea pasapórtelorú strainiloru; sa ordóne cá diligintiele, pe drumulu care léga capitalele mai cu séma, sa umble si Sambata cá in tóte celelalte díle; sa faca cá tóte tergurile, tóte balciurile (Iarmarocurile) sa fia Sambat'a spre aprovisiunare pentru Dumineca; sant'a Dumineca sa fia respectata pe totu teritoriulu románu : nimene sa nu póta deschide pravail'a, vinde séu lucrá la vedere in diu'a de sant'a Dumineca; jidani percunatu, islicatu, séu inhalatu sa nu se mai véda pe nicairi in Romani'a; recuisitiunile si contributiunile cum si o recrutatiune analoga sa cada si peste jidani cum cade peste Románi, nu cá sa bagámu jidani in armat'a nóstra, ci cá sa aduea ajutóre armiei si sa lase soldatii mai liberi pentru exercitiulu armelorú; sa se inchida tóte povernele de spirturi, séu sa le isbésca cu asiá imposité incâtu sa se inchida ele de sine-le.

Municipalitatea, pentru salubritate publica, sa nu permita a locú mai multu de 4 individe intr'o camera sa nu permita macelarie, brutarie, cârcime, pentru crestini in mânele jidaniloru; sa nu permita comerciulu de márfuri pe ulitie, nici pe piecele publice; sa nu permita cá in curtile bisericelorú sa locuésca jidani.

Corpurile legiuitóre, sa scóta totu ceea ce va fi speciale pentru Jidani in codiciii, legiuirile si constitutiunea nóstra, pentru ca la noi justiti'a politienésca, cá si justiti'a tribunaliloru, se da de o potrivá tutor'a cari o ceru séu au nevoia de dens'a, si nu este de locu trebuintia cá sa se specifice mesuri pentru Jidani in parte.

Unu singuru articulu in constitutiunea nóstra este destalu spre regularea cestiunei, precum o numescu de cáta-va tempu, a Evreiloru : Numai crestini de ori-ce ritu potú, prin indeplinirea regulelorú prescise, sa cumpere si sa possedeze imobili in statulu románu si sa se bucure de drepturi municipali si politice prin indeplinirea regulelorú prescise.

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

Acestea facendu-se aru fi cea mai mare asigurare pentru Evrei in Romani'a.

Apelu.

Fiindca dlu ministru de reshelu prin Monitoriulu Oficiale dela 11 Iuniu face unu apelu cátra femeile române cá sa vina in ajutoriu cu scama etc.

Subsemnat'a, care amu luatú parte cu surorile de caritate in strálucit'a câmpia a Crimeei, in mijloculu glóntieloru si aghintieloru in mijloculu epidemielorú in câmpanie si in spitalu, mi-amu indeplinitu misiunea ce mi-amu impusu contra tutoru periculeloru.

Sum fericitá astadi, ca acésta esperientia imi póte servi spre folosulu fratiloru mei románi, si facu apelu la femeile române si mai cu deosebire la maicele câlugaritie, cari voru sa se devoteze la acestu servitiu, sa vina la d-na Mart'a Vlascianu croitoreasa englesa, vis-a-vis de Otelulu de Londr'a Nr. 15, Joe'a si Duminec'a dela 12 óre pâna la 4, sa ne intielegemu asupr'a lucrurilorú trebúcióse, si fimu gal'a a plecá indata candu sângele fratiloru nostri románi va incepe a curge.

Surorile de caritate române voru purtá costumulu negru fórté simplu, siurtiu albu cu posunari, impropoditur'a capului albu nationale.

Elen'a Lazarésca.

Varietâti.

** (Oficiari románi.) Cadiuti morti séu raniti pre câmpulu bataliei; afara de G. Popu, gasimu in consemnatiunea oficiósa, mortú : C. Sucia, locot. prim. in leg. de pedestri M. Duce de Baden nr. 50; greu ranitu : F. Vladu (?) capitanu totu in acea leg. in garnis. la Veron'a, si in corpulu alu 5.— Greu ranitu Ioanne Balaciu, colonelulu prefectu leg a 8 de pedestri granitieri, la Peschier'a; usioru raniti : locot. A. Procopu, T. Fal'ta, Ant. Parvulescu, din leg. ped. nr. 36. in divisiune de reserva, (la Custoz'a). Usioru raniti : C. Barbu, leg. ped. nr. 17 totu la Custoz'a.— Raniti la óstéa nordica : Georgiu Andreiu, Ioann Urechiatu, amendoi capitanii in leg. ped. bar. Keller, nr. 41. (la Iosephstadt). „Conc.“

Escriere de concursu.

Prin acést'a se publica tuturorú invetiatorilorú si preparandilorú, cumca pe statiunea invetiatorésca romána din Szt. Miclousiu mare, indiestrata cu veniturile anuale de 336 fl. v. a., 2 jug. de livada, 1/2 jug. de gradina, 40 chible de grâu, 12 chible de cucuruзу, 25 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 5 stângenii de lemne, si cortelu liberu, se deschide concursulu pelânga terminulu dela intái'a publicatiune de patru septemani, pânacandu doritorii de a cuprinde acestu postu, suntú avisati a substerne Consistoriulu diecesanu recursurile sale cuviinciosu timbrate si provadiute cu estrasulu de botezu, cu adevierintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna aci, si despre purtarea s'a morala si politica.

Din siedinti'a consist. scolará in Timisióra in 7 Aprile 1866. Dreptu maritoriu Consist. Temisianu.

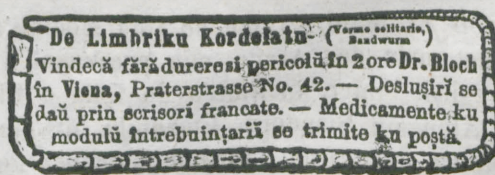
Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 24 Iuniu (6 Iuliu) 1866.

	fl.	xr.
Grâuulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*	4	40
„ „ mijlocu „	4	13
„ „ códa „	2	87
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *	—	—
„ de mijlocu „	3	20
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	47
„ „ mijlocu „	1	40
„ „ códa „	1	33
Cucuruзуulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	20

*) 3 galete nemtiesci suntú 2 galete ardelenesci.

Nr. 17—4

Burs'a de Vienn'a.

Din 25 Iuniu (7 Iuliu) 1866.

Metalicele 5%	55 75	Actiile de creditu	135 90
Imprumululu nat. 5%	59 75	Argintulu	125 50
Actiile de banca	677	Galbinulu	6 22

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.